

Як виглядатиме українська система кримінального переслідування та покарання міжнародних злочинів у 2030 році?

З початком російської збройної агресії Україна та її органи кримінальної юстиції вперше зіткнулися з міжнародними злочинами. Цей виклик став особливо гострим, починаючи з 2022 року, коли повномасштабне російське вторгнення створило умови для вчинення цих злочинів у масштабах, які раніше було навіть складно уявити. Елементом реакції на ці виклики стало створення спеціалізованих підрозділів з розслідування злочинів, вчинених в умовах збройного конфлікту, та переслідування їх винуватців, зокрема в складі Офісу Генерального прокурора та Національної поліції України. Однак, чи є це достатнім в сучасних умовах?

Дехто з представників правозахисної спільно виступає за створення спеціалізованої «екосистеми» з розслідування та покарання міжнародних злочинів, яка включала б спеціалізований орган досудового розслідування, спеціалізовану прокуратуру та спеціалізований суд.

На розгляді Верховної Ради України перебуває законопроект, який запроваджує спеціалізацію суддів на кримінальних провадженнях щодо міжнародних злочинів.

Крім того, в парламенті розглядаються й законопроекти про створення військових судів, в разі прийняття яких принаймні частина проваджень про міжнародні злочини буде віднесена до підсудності цих нових органів судової влади.

Лунають голоси на користь залучення іноземців як слідчих, прокурорів та суддів до розслідування та покарання міжнародних злочинів іноземців.

Чи є шанси у цих ідей бути реалізованими в найближчій перспективі? Чи можуть вони зробити розслідування та покарання міжнародних злочинів ефективнішим?